

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Lausunto

1 (2)

29.9.2025

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Asia: HE 99/2025 vp.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä valtion talousarvioksi ja kunnioittavasti toteaa seuraavaa:

EK lausuu ympäristövaliokunnalle talousarvioehdotuksen ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan liitännäisistä valinnoista.

Uusi, vuoden 2026 alusta perustettava Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen, monialainen valtion virasto, jossa työskentelee lähes 2 000 ihmistä. Virastoon kootaan kaikki Valviran tehtävät, suurin osa nykyisten aluehallintovirastojen lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävistä sekä pääosa ELY-keskusten ympäristöön liittyvistä tehtävistä. Uuden viraston toimintamenoihin ehdotetaan 118 milj. euroa.

EK pitää erittäin tärkeänä, että valtion ympäristöhallintoon turvataan riittävät resurssit, jotta hallitusohjelman keskeinen tavoite - sujuvasta luvituksesta Suomelle kilpailuetu - voi toteutua. Tämän varmistamiseksi Lupa- ja valvontaviraston toimintamenoja ei voi supistaa nykytilaan verrattuna siten, että vähäisempi henkilöresurssi johtaa automaattisesti käsittelyaikojen pitenemiseen. Lisäksi vihreän siirtymän etusijamenettelyyn tulee osoittaa erillismääräraha, jotta menettely voi jatkua sovitusti vuoteen 2030 saakka.

Luvat ja valvonta -palvelun ylläpitoon ja pienkehitykseen ehdotetaan 0,5 milj. euron lisämäärärahaa. EK kannattaa ehdotusta.

EK pitää kaivosten ja datakeskusten sähköveron korotusta vahingollisena.

EK katsoo, että hiilidioksidin talteenottoon varatun tuen leikkaaminen 50 miljoonalla eurolla heikentää mahdollisuuksia saada hiilidioksidin talteenottohankkeita liikkeelle.

EK pitää harmillisena, että hallituksen investointiohjelman elinkeinopoliittisen varauksen valtuutta vähennetään 10 % (40 M€). Tämä heikentää mahdollisuuksia edistää puhtaan siirtymän strategisia investointeja,

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Vihreä kasvu
Minna Ojanperä

29.9.2025

ja siten heikentää mahdollisuuksia saada investointeja näiden arvoketjujen muodostumiseen Suomessa.

EK pitää harmillisena, että kehysriihessä linjattu 200M€ myöntövaltuus energiatukeen 2026–2029 (50 MEUR/vuosi) on poistettu budjetista.

Talousarviossa on esitetty sähköveron yhteydessä perittävän huoltovarmuusmaksun pysyvää korotusta 1.4.2026 alkaen (30 milj. euroa v. 2026 ja 56 milj. euroa v.2027). Tämä muodostaa huomattavan lisärasitteen teollisuuden, palveluiden ja rakentamisen energiakustannuksiin ajankohdassa, jolloin kilpailijamaat läpi Euroopan pyrkivät kaikin keinoin laskemaan elinkeinoelämän energiahankinnan kustannuksia.

- Taustaksi arvio: Teollisuudelle noin 22 milj. euroa lisäkulua, palveluihin ja rakentamiseen noin 14 miljoonaa.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Minna Ojanperä
Johtava asiantuntija